

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/204/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8812208781
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8812208781.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Straku a sudcov JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Antónie Kandravej v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zast. ERASMUS LEGAL, s.r.o., Justičná 9, 811 07 Bratislava, IČO: 36 789 615 proti žalovanému: G. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom H. O. XXX/XXa, XXX XX J. P. X., o zaplatenie 1754,48 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 4C 620/2012-49 zo dňa 9.7.2013 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania.

II. Náhrada trov odvolacieho konania sa účastníkom n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „prvostupňový súd“) napadnutým rozsudkom žalovaného zaviazal uhradiť žalobcovi sumu 438,81 Eur, ktorú sumu mu povolil uhradiť v mesačných splátkach po 40 Eur splatných vždy každého 25-teho dňa toho ktorého mesiaca k rukám žalobcu, začínajúc dňom 01. 09. 2013, pod následkami straty výhody splátok. Čo do zvyšku žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi sa náhrada trov konania nepriznáva.

Rozhodnutie odôvodnil cit.: „Z vykonaného dokazovania je nepochybné, že žalobca a žalovaný uzavreli dňa 17.7.2003 úverovú zmluvu, predmetom ktorej bolo poskytnutie revolvingového úveru žalovanému a vydanie karty YES podľa príslušných ustanovení dojednaných v zmluve a v Úverových podmienkach s dohodnutým úverovým rámcom a pravidelnou mesačnou splátkou. Žalovanému boli následne finančné prostriedky žalobcom poskytnuté, tak ako je to zrejmé z predloženého splátkového kalendára. V dôsledku neplnenia si povinnosti žalovaného sa stal celý dlh splatný dňa 29.3.2010.

Súd mal za preukázané, že žalovaný prostredníctvom poskytnutej úverovej karty vyčerpal finančné prostriedky v celkovej sume 3332,81 eur a ďalej je nesporné, že žalovaný v prospech žalobcu následne jednotlivými splátkami na istinu celkovo uhradil sumu 3.677,99 eur, ako to vyplýva aj z predloženého splátkového kalendára.

V ďalšom sa súd zaoberal jednotlivými nárokmi tvoriacimi žalovanú sumu.

Čo sa týka úroku z úveru, tak žalobca započítal platby žalovaného na celú sumu úroku z úveru v sume 1826,13 eur, pričom úrok z úveru bol vyúčtovaný pri úrokovej sadzbe 2,21 % mesačne. Úroková sadzba 2,21% mesačne predstavuje 26,52 % ročne.

V danom prípade sa súd zaoberal vyššie uvedenou sadzbou dohodnutého úroku z úveru.

Účastníkmi konania bolo dohodnuté, že mesačná splátka bude 39,83 eur, pri výške dohodnutého úverového rámca v sume 995,82 eur a po zmene výšky úverového rámca na celkových 1.991,64 eur bola dohodnutá výška mesačnej splátky v sume 79,67 eur. V oboch prípadoch, teda pri výške úverového rámca 995,82 eur, ako aj pri výške úverového rámca 1.991,64 eur, by žalovaný bol povinný úver splácať pri výške mesačnej splátky 39,83 eur resp. 79,67 eur po dobu 25 mesiacov, pričom úroková miera podobného úveru v bankách v čase uzavretia zmluvy (júl 2003, spotrebiteľský úver od 1 do 5 rokov) činila úrok 8,94 p.a. Z toho je zrejmé, že dohodnutý ročný úrok z úveru medzi účastníkmi v danom prípade bol o 17,58 % vyšší ako bola priemerná úroková miera z obdobných úverov poskytovaných v tomto období bankami. Súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách z internetovej stránky NBS.

Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krát zabezpečené aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti.

Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd považoval dohodu o výške úrokov nad 8,94 % ročne za absolútne neplatnú.

Ako primerané súd určil úroky vo výške 8,94 % ročne. V zmluve dohodnutý požadovaný úrok z úveru za celé obdobie poskytnutia predstavoval sumu 1826,13 eur pri úrokovej miere 26,52% ročne, pričom súd vyššie konštatoval, že opodstatnený nárok žalobcovi vznikol len pri úrokovej miere 8,94 % ročne, teda žalobca mal nárok len na 33,71% uplatňovaného úroku ($8,94\% \times 100 / 26,52\% = 33,71\%$), teda 33,71% zo sumy 1826,13 eur, čo predstavuje sumu 615,59 eur. Na úrok z úveru žalovaný uhradil 1210,54 eur. Žalovaný tak uhradil na úrok z úveru viac ako mal zaplatiť, preto súd započítal platby žalovaného vo výške 1210,54 eur na istinu úveru. Súd preto žalobu v časti istiny 1210,54 eur zamietol.

Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/2011-19).

Nárok na zaplatenú zmluvnú pokutu v sume 105,13 eur podľa hlavy 9 § 2 Úverových podmienok súd považoval za neopodstatnený. Ide totiž o neprimeranú sankciu, ktorú znáša spotrebiteľ. Takto dohodnutá výška zmluvnej pokuty neúmerne zaťažuje spotrebiteľa, nakoľko spotrebiteľ okrem dohodnutej zmluvnej pokuty, ktorá navýši jeho každú nesplatenú mesačnú splátku o 8% mal platiť aj úrok z omeškania, čo má za následok neprimerané zaťaženie spotrebiteľa a je jednoznačne v prospech veriteľa. V danom prípade ide teda o kumulovanie sankcií voči žalovanému ako spotrebiteľovi. Navyše táto zmluvná podmienka sa javí byť ako neurčitá a nejasná, nakoľko z uvedeného dojednania zmluvnej pokuty nevyplýva, ako sa táto uplatní v ďalších mesačných splátkach. Pri uplatnení výšky zmluvnej pokuty 8% mesačne z každej nesplatennej splátky dochádza k neprimeranému a tiež duplicitnému zaťaženiu spotrebiteľa v prospech veriteľa. Neprimeranosť zmluvnej pokuty súd vidí aj v tom, že sadzba 8 % z mesačnej splátky po dobu dlhšiu ako 7 dní je v prepočte na rok až vo výške 96 % ($8\% \times 12$ mesiacov). Ide síce o jednorazovú

pokutu, ale jej rozsahu z hľadiska jej dôsledkov korešponduje zmluvná pokuta v prepočte cca 96 % ročne, čo je jednoznačne neprimeraná sankcia. K vyššie uvedenému súd poukazuje aj na názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.9.2011 sp. zn. 3Co 3/2011.

V predmetnej úverovej zmluve bol za to isté porušenie právnej povinnosti (omeškanie so splátkami) dohodnutý niekoľkonásobný postih - úroky z omeškania, zmluvná pokuta, náhrada škody. Tiež lehota splatnosti zmluvnej pokuty je veľmi krátka, takže nepochybne ide o hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach dodávateľa a spotrebiteľa.

Dohodnutú zmluvnú pokutu vo výške 8% z čiastky, s ktorej úhradou je klient v omeškaní dlhšie ako 7 dní súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, a preto absolútne pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Ide totiž o neprimerané sankcie, ktoré znáša spotrebiteľ.

Súd preto žalobcovi nepriznal nárok na zmluvnú pokutu, ktorá už bola žalovaným zaplatená v sume 105,13 eur a túto sumu započítal na úhradu žalobcom požadovanej istiny a v uvedenej časti žalobu žalobcu zamietol.

Nárok žalobcu na zvyšnú časť istiny súd považoval za dôvodný a v tejto časti súd žalobe vyhovel.“

Žalobca v podanom odvolaní namietal, že žalovaný uznal dlh v celom rozsahu, žiadal však uhradenie dlhu v splátkach. Prvostupňový súd mal preto rozhodnúť rozsudkom na základe uznania. Uplatnenú výšku úrokov považoval za súladnú s príslušnými právnymi predpismi a nemal za to, že je v rozpore s dobrými mravmi. Uviedol, že zmluvná pokuta bola riadne dohodnutá, nakoľko žalovaný úverové podmienky podpísal. Prvostupňový súd mal pri posudzovaní oprávnenosť a primeranosť celkovej výšky sankcií (len zmluvná pokuta a úrok z omeškania do zosplatnenia). Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom výroku zmenil a žalobe vyhovel alternatívne ho v tejto časti zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec bez nariadenia pojednávania (§ 214 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Predmetom preskúmania rozsudku súdu prvého stupňa nebol výrok o vyhovení žalobe, ktorý nebol odvolaním napadnutý a nadobudol právoplatnosť (§ 206 ods. 2 O.s.p.).

Prvostupňový súd vychádzal zo skutkového stavu, ktorý má oporu vo vykonanom dokazovaní. Prvostupňový súd správne vyhodnotil zmluvné podmienky v preskúmanom rozsahu ako odporujúce dobrým mravom.

O tom, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, a to zmluvu o spotrebiteľskom úvere, by nemali byť žiadne pochybnosti. Zjavne ide o štandardnú formulárovú typovú zmluvu.

Podľa § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

Odvolateľ vytýka prvostupňovému súdu, že nerozhodol rozsudkom na základe uznania, napriek tomu, že žalovaný pred súdom uznal nárok žalobcu.

Podľa obsahu zápisnice z pojednávania zo dňa 9.7.2013 z výpovede žalovaného vyplýva cit.: „Mám aj ďalšie podližnosti, splácam po 150 Eur ďalšej spoločnosti, Prvá stavebná sa ozvala, 3000 Eur dlh

mám, skrátka aj tie splátky 50 Eur sú dosť vysoké, avšak nie som proti tomu, aby som navrhovateľovi uplatnenú pohľadávku uhradil.“

Odvolací súd poukazuje na to, že uznanie nároku sa rozumie procesný úkon žalovaného (výslovný prejav žalovaného adresovaný súdu), z ktorého obsahu jednoznačne vyplýva, že žalovaný uznáva nárok, ktorý bol voči nemu uplatnený v žalobe a v akom rozsahu tak robí, t.j. či uznáva nárok v celom rozsahu alebo iba čiastočne alebo iba čo do základu.

Prejav žalovaného nespĺňa vyššie uvedené atribúty. Za uznanie nároku nemožno považovať konštatovanie žalovaného, že nie je proti tomu, aby navrhovateľovi uplatnenú pohľadávku uhradil. Navyiac z jeho prejavu nie je zrejmé, v akom rozsahu by s úhradou pohľadávky súhlasil. Prejav vôle žalovaného je neurčitý a z tohto dôvodu neboli splnené podmienky na vydanie rozsudku na základe uznania.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s konštatovaním prvostupňového súdu, že úrok z úveru vo výške 26,52% ročne, ktorá o 17,58 % prevyšovala úrokovú mieru podobného úveru v bankách v čase uzavretia zmluvy (8,94% p.a.), je v rozpore s dobrými mravmi (§ 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka). Úrok z úveru predstavuje o takmer 200% väčšie navýšenie ceny úveru v porovnaní s cenou úveru poskytnutý bankami.

Podľa názoru odvolacieho súdu je nelimitovaná percentuálna zmluvná pokuta obchádzaním úrokov z omeškania, ktoré lepšie vystihujú sankcionovanie spotrebiteľa za jeho prídlhé omeškanie.

Odvolací súd sa nestotožňuje ani s názormi odvolateľa, že nejde o rozpor s dobrými mravmi pri 8%-nej pokute za každú nesplatenú mesačnú splátku. Odvolací súd zastáva názor, že v spotrebiteľských veciach ide o neprimeranú výšku. Ako prvostupňový súd správne podotkol zmluvná pokuta v prepočte na rok (per annum) dosahuje výšku 96%. Odvolací súd nijako nepopiera význam zmluvnej pokuty a uznáva jej osobitosti v porovnaní s úrokmi z omeškania, teda nepopiera popri sebe ani uplatňovanie úrokov z omeškania a zmluvnej pokuty. Muselo by sa však jednať o zmluvnú pokutu, ktorá obstoje v rámci súdnej kontroly neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu.

Na potvrdenie správnosti záveru prvostupňového súdu sa odvolací súd stotožňuje s odôvodnením českého ústavného súdu o dôvodnosti nechrániť práva, ktoré na jednej strane majú zásadný význam, no na druhej strane ich zhotoviteľ zmluvy umiestnil len do všeobecných obchodných podmienok, tak ako tomu bolo aj v danom prípade, cit.: „Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách na rozdiel napríklad od obchodných zmlúv majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru. Naopak, nesmú slúžiť k tomu, aby do nich v často neprehľadnej, zložito formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa zrejme uniknú (napríklad rozhodcovská doložka alebo dojednanie o zmluvnej pokute). Pokiaľ tak aj napriek tomu dodávateľ urobí, nespráva sa v právnom vzťahu poctivo a takémuto dojednaniu nemožno priznať právnu ochranu.“

V rámci spotrebiteľských zmlúv dojednania zakladajúce zmluvnú pokutu (podobne ako rozhodcovská doložka) zásadne nemôžu byť súčasťou tzv. všeobecných obchodných podmienok, ale len spotrebiteľskej zmluvy samotnej (listiny, na ktorú spotrebiteľ pripája svoj podpis). Výnimku predstavujú špecifické prípady, kedy sa z povahy veci uplatňuje špecifický režim (zmluva o preprave osôb a pod.)“ (porov. nález Ústavného súdu ČR z 11. novembra 2013, sp. zn. I.ÚS 3512/11).

Moderovanie nečestnej klauzuly je problematické (C-618/10 Banco Español) a na absolútnu neplatnosť (§ 39 OZ) súd prihliada aj bez návrhu. Uznanie uplatneného plnenia, na ktoré dopadá absolútna neplatnosť právneho úkonu nemohlo založiť účinky uznania práva.

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok v zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania ako správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Úspešnému žalovanému v odvolacom konaní trovy nevznikli a tomu zodpovedá aj výrok o nepriznaní trov odvolacieho konania postupom podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.